

Tomáš Rosenmayer

**EKONOMICKÉ VÝSLEDKY
CÍRKEVNÍCH SUBJEKTŮ
V ROCE 2004**

**Projekt Ekonomika
církví a náboženských společností**

**CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU**

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY CÍRKEVNÍCH SUBJEKTŮ V ROCE 2004

Projekt Ekonomika církví a náboženských společností

Ing. Tomáš Rosenmayer

©Centrum pro výzkum neziskového sektoru, Brno, říjen 2006

ISBN 80-239-7786-5

Úvod

Círky a náboženské společnosti jsou významným segmentem neziskového sektoru, o jehož ekonomice toho bylo donedávna známo jen velice málo. Před dvěma lety uskutečnilo Centrum pro výzkum neziskového sektoru v rámci svého úsilí o zmapování českého neziskového sektoru malou sondu s cílem získat co možná nejvíce informací o hospodaření církevních subjektů. Výstupem této sondy byla publikace „Úvod do ekonomiky církevních organizací“ obsahující hodnocení existujících zdrojů dat a přinášející základní dostupné údaje o církvích a náboženských společnostech, o církevních právnických osobách i o církevních školách.

Provedená sonda však nepřinesla tolik informací, jako tomu bylo v případě ostatních výzkumných projektů, zejména chyběly údaje o zdrojích příjmů a o majetku církevních subjektů, a tak výzkumný projekt „Ekonomika církví a náboženských společností“ nebyl vydáním zmíněné publikace ukončen. Ve zmapování hospodaření církevních subjektů jsme pokračovali druhou fází projektu, kterou shrnuje tato závěrečná zpráva a jejímž hlavním zdrojem dat se stal výběr údajů ze statistického zjišťování neziskových institucí, které každoročně provádí Český statistický úřad. Doplněním o další veřejně dostupné údaje podle našeho názoru vznikl výstup, který čtenáři přináší dostatečné množství informací, aby si vytvořil věrný obraz o hospodaření církevních subjektů.

Věříme, že tato publikace zaplní všechna zbývající „bílá místa“, která se v případě hospodaření církevních subjektů objevovala, a že dobře poslouží všem čtenářům zajímajícím se o tento segment neziskového sektoru.

Tomáš Rosenmayer

Obsah

Úvod	1
1 Výzkumný projekt Ekonomika církví a náboženských společností	2
1.1 Cíle výzkumu	2
1.2 Harmonogram	2
2 Metodika výzkumného projektu	2
2.1 Vymezení sledovaných subjektů	2
2.2 Zdroje dat	2
2.3 Zpracování a prezentace údajů	3
3 Klasifikace církevních subjektů	4
4 Lidské zdroje v roce 2004	6
4.1 Metodika	6
4.2 Údaje a zjištění	6
5 Majetek v roce 2004	8
5.1 Metodika	8
5.2 Údaje a zjištění	8
6 Příjmy a výnosy v roce 2004	10
6.1 Metodika	10
6.2 Údaje a zjištění	10
7 Výdaje a náklady v roce 2004	13
7.1 Metodika	13
7.2 Údaje a zjištění	13
Příloha: Dotace a příspěvky ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů v roce 2004	15
A. Dotace ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů	15
B. Příspěvky ze státního rozpočtu	16

1 Výzkumný projekt **Ekonomika církví a náboženských společností**

Výzkumný projekt **Ekonomika církví a náboženských společností** je součástí základního výzkumného úkolu Centra pro výzkum neziskového sektoru (CVNS). Tento výzkumný úkol nese název „Projekt zmapování neziskového sektoru v České republice“ a jeho uskutečnění je plánováno na dobu tří let:

1. etapa (2003-2004)

- Projekt Ekonomika nadačních subjektů

2. etapa (2004-2005)

- Projekt Ekonomika obecně prospěšných společností
- Projekt Ekonomika církví a náboženských společností – I. fáze
- Projekt Ekonomika politických stran a hnutí

3. etapa (2005-2006)

- Projekt Ekonomika občanských sdružení
- Projekt Ekonomika církví a náboženských společností – II. fáze

1.1 Cíle výzkumu

Cíle výzkumného projektu **Ekonomika církví a náboženských společností** jsou:

- a) Zpracovat údaje získané Českým statistickým úřadem.
- b) Publikovat výsledky a výstupy výzkumu.

1.2 Harmonogram

01-02/2006	Metodická příprava výzkumného projektu
04-06/2006	Zpracování údajů
09/2006	Publikování popisné zprávy

2 Metodika výzkumného projektu

2.1 Vymezení sledovaných subjektů

Výzkumný projekt zahrnoval všechny subjekty vzniklé na základě zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech (zkráceně „církevní organizace“), a školy a školská zařízení zřízená těmito subjekty, které byly v roce 2004 aktivní (měly nějaké příjmy nebo výdaje). Celkem se podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) jednalo o 3 285 jednotek.

2.2 Zdroje dat

2.2.1 Statistické zjišťování NI 1-01

Hlavním zdrojem dat se stalo statistické zjišťování, které každoročně provádí ČSÚ. Statistické zjišťování neziskových institucí za rok 2004 bylo provedeno ve dvou mutacích:

- a) Pro statistické zjišťování **velkých neziskových institucí** s počtem 20 a více zaměstnanců byla v roce 2004 použita metoda vyčerpávajícího šetření. Statistickým výkazem NI 1b-01 bylo obesláno všech 497 aktivních neziskových institucí. Odpovědělo 493 respondentů, návratnost tak činila 99,2 %. Výkaz NI 1b-01 obsahuje velice podrobné ukazatele o placených zaměstnancích a dobrovolnících, výnosech, nákladech, podrobné ukazatele aktiv, pasiv a vybrané ukazatele podle území.
- b) Pro statistické zjišťování **malých neziskových institucí** s počtem méně než 20 zaměstnanců byla v roce 2004 použita metoda záměrného výběru. Z celkového počtu 74 448 aktivních jednotek bylo podle daných kritérií (zejména podle zastoupení v jednotlivých odvětvích, významnosti a počtu zaměstnanců) vybráno a výkazem NI 1a-01 obesláno 9 438 neziskových institucí. Odpovědělo 4 582 respondentů, návratnost v roce 2004 byla 48,5 %. Výkaz NI 1a-01 je méně podrobný a obsahuje oddíly zaměřené na placené zaměstnance a dobrovolníky, příjmy a výdaje, majetek a závazky a doplňkové ukazatele.

Oba výkazy jsou dostupné na webových stránkách ČSÚ na adrese <http://dw.czso.cz/pls/vykazy/pdf1>. Výstupy za všechny neziskové instituce sloužící domácnostem lze získat na adrese <http://czso.cz/csu/edicniplan.nsf/p/9504-06>.

Údaje za **církevní subjekty** jsme získali na základě žádosti o výběr dat z databáze statistického zjišťování podle právních forem:

- **školy a školská zařízení** (právní formy 611 – Střední škola, 621 – Základní škola, 625 – Školské zařízení, 631 – Předškolní zařízení);
- **církevní organizace** (právní forma 721 – Církevní organizace).

Celkem jsme tedy získali čtyři soubory (zvláště za jednotlivé mutace a zvláště za jednotlivé právní formy) tabulek obsahující anonymní údaje o hospodaření ekonomických jednotek. Počet jednotek v jednotlivých souborech a jejich podíl na celkovém počtu aktivních jednotek nejlépe ilustruje tabulka 2.1.

Tabulka 2.1 Počet a podíl jednotek v souborech

Soubor		Počet jednotek		Podíl (v %)
		ve výběru	celkem	
Školy a školská zařízení	malé	17	26	65,38
	velké	50	50	100,00
Církevní organizace	malé	225	3 088	7,29
	velké	121	121	100,00
Celkem		413	3 285	12,57

Údaje ve vybraných souborech korespondovaly s položkami ve výkazech NI 1a-01 a NI 1b-01 (jejich úprava je popsána v metodické části kapitol 4, 5, 6 a 7) a byly seříděny podle upravené Odvětvové klasifikace ekonomických činností (její úprava je popsána v kapitole 3).

2.2.2 Resortní ministerstva

Informace o financování církví a náboženských společností lze získat na webových stránkách **Ministerstva kultury ČR** (<http://www.mkcr.cz>), které je dohledem nad církvemi a náboženskými společnostmi pověřeno.

Přehledně zpracované informace o církevním školství jsou dostupné na webových stránkách **Ústavu pro informace ve vzdělávání** (<http://www.uiv.cz>).

2.2.3 Centrální evidence dotací z rozpočtu

Údaje o poskytnutých dotacích církevním subjektům obsahuje **Centrální evidence dotací z rozpočtu**, jež je veřejnosti dostupná na internetové adrese http://cedr.mfcr.cz/cedr3_internet/home.asp.

2.2.4 Registry

Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností a Rejstřík evidovaných právnických osob vede Ministerstvo kultury, na jejichž webových stránkách (<http://www3.mkcr.cz/cns/>) je veřejný přístup k rejstříkům. Struktura věty obsahuje údaje o sídle, vzniku, orgánech, rozsahu oprávnění k výkonu zvláštních práv (u církví a náboženských společností), zřizovateli (u evidovaných právnických osob) a o ostatních skutečnostech.

Rejstřík škol a školských zařízení vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a je dostupný na adrese <http://www.msmt.cz/oficreg/>. Za každou právnickou osobu je zde veden seznam provozovaných škol a školských zařízení, včetně oborů studia.

Registr ekonomických subjektů, který vede Český statistický úřad a který je dostupný veřejnosti na internetové adrese <http://dw.czso.cz/rswj/dotaz.jsp>, se stal zdrojem pro zařazení jednotek podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností dle převažující činnosti. Kromě tohoto atributu obsahuje struktura věty každého subjektu také datum vzniku (případně datum a způsob zániku), úplnou adresu sídla subjektu a zařazení do kategorie podle počtu pracovníků.

2.3 Zpracování a prezentace údajů

Údaje byly zpracovány do výsledné zprávy za každou mutaci statistického zjišťování zvláště, k čemuž nás vedly rozdílné položky obsažené ve výkazech (výkaz NI 1a-01 je určen převážně pro jednoduché účetnictví, výkaz NI 1b-01 pro podvojně účetnictví).

Údaje jsou v tabulkách prezentovány pomocí jednotlivých ukazatelů. **Míry** (tisíce Kč, počty osob) ukazatelů jsou uvedeny vždy u příslušné tabulky, resp. u příslušného ukazatele, pokud se míra liší od ostatních údajů v tabulce. V jednotlivých tabulkách jsou pak vždy uvedeny počty jednotek ve výběru a počet aktivních jednotek celkem, což má odkazovat na váhu prezentovaných údajů vzhledem ke skutečnosti.

Každou kapitolu a podkapitolu uvádí výběr nejzajímavějších zjištění a grafů, které jsou v textu zvýrazněny šipkou (→). Některé přímo odkazují na uvedené tabulky, jiné vznikly na základě více či méně složitějšího výpočtu.

3 Klasifikace církevních subjektů

Jak naznačuje tabulka 3.1, všechny získané údaje ze statistického zjišťování NI 1-01 byly tříděny do tří oblastí podle **upravené Odvětvové klasifikace ekonomických činností** (dále jen OKEČ) a podle **právní formy**.

S přijetím zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, odmítlo Ministerstvo kultury nadále registrovat školy a školská zařízení zřizovaná církvemi a náboženskými společnostmi jako církevní právnické osoby. Po dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy byla existujícím školám a školským zařízením přiznána právní subjektivita na základě evidence v Rejstříku škol a školských zařízení. Český statistický úřad těmto subjektům přiřadil zcela nové právní formy 611 – Střední škola, 621 – Základní škola, 625 – Školské zařízení a 631 – Předškolní zařízení.

Pro lepší orientaci v prostředí církevních subjektů jsme přidali tabulky 3.3 – 3.5 obsahující počty jednotlivých typů církevních právnických osob, počty církevních škol a školských zařízení a počet církevních zařízení sociální péče.

Počty evidovaných jednotek v rejstřících vedených Ministerstvem kultury a v Registru ekonomických subjektů se mohou lišit na základě jejich aktivity.

Církevní subjekty poskytující veřejnosti sociální a zdravotní služby mohou být podle klasifikace OKEČ zařazeny také ve třídě 91.3 – Činnosti ostatních členských organizací.

Jeden církevní subjekt může zřídit více vzdělávacích zařízení a zařízení sociální péče, proto se jejich počet může lišit od počtu církevních škol a zařízení podle právní formy či od počtu evidovaných právnických osob.

Tabulka 3.1 Oblasti činnosti podle zařazení do klasifikace OKEČ a právní formy

Oblast činnosti	Třída OKEČ	Právní forma
Vzdělávání	80 - Vzdělávání	611 – Střední škola, 621 – Základní škola, 625 – Školské zařízení, 631 – Předškolní zařízení
Náboženství	91.3 - Činnosti ostatních členských organizací	721 – Církevní organizace
Ostatní	ostatní třídy OKEČ	721 – Církevní organizace

Tabulka 3.2 Počet jednotek ve výběru a počet jednotek celkem podle oblastí činnosti a jednotlivých souborů

Oblast činnosti	Malé církevní subjekty		Velké církevní subjekty		Celkem	
	Počet jednotek		Počet jednotek		Počet jednotek	
	ve výběru	celkem	ve výběru	celkem	ve výběru	celkem
Vzdělávání	17	26	50	50	67	76
Náboženství	209	3 030	95	95	304	3 125
Ostatní	16	58	26	26	42	84
Celkem	242	3 114	171	171	413	3 285

Tabulka 3.3 Počty církevních škol, tříd a dětí/žáků/studentů dle úrovně vzdělání

Úroveň vzdělání	Počet škol		Počet tříd		Počet dětí/žáků/studentů	
	církevní školy	celkem	církevní školy	celkem	církevní školy	celkem
Předškolní výchova	20	5 067	38	12 923	740	287 983
Základní vzdělávání	42	4 838	279	49 960	4 655	999 554
Úplné střední vzdělávání	18	348	229	5 167	6 340	143 288
Střední odborné vzdělávání	11	849	26	7 215	430	150 720
Úplné střední odborné vzdělávání	14	1 281	81	11 291	2 048	286 150
Vyšší odborné vzdělávání	12	169	48	1 280	1 733	30 681
Celkem	114	12 153	701	87 836	15 946	2 212 845

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání, <http://www.uiv.cz/soubor/1872>

Tabulka 3.4 Církevní právnické osoby podle zřizovatele a účelu k 30.6.2004

Název církve nebo náboženské společnosti	Sbory, farnosti, obce	Vyšší organizační složky	Charity a diakonie	Řeholní řády	Jiné CPO	CELKEM
Apoštolská církev	37		1		3	41
Bratrská jednota baptistů	33					33
Církev adventistů sedmého dne	143	2				145
Církev bratrská	57		11			68
Církev československá husitská	298	5	4		1	308
Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů v ČR						0
Církev Křesťanská společenství	49					49
Církev řeckokatolická	25	1				26
Církev římskokatolická	3 168	13	177	170	53	3 581
Česká hinduistická náboženská společnost						0
Českobratrská církev evangelická	263	14	32			309
Evangelická církev augsburského vyznání	3					3
Evangelická církev metodistická	15		6			21
Federace židovských obcí v ČR	10				1	11
Jednota bratrská	18					18
Křesťanské sbory	35					35
Luterská evangelická církev augsburského vyznání v ČR	1					1
Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna					2	2
Náboženská společnost českých unitářů	3					3
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	160					160
Novoapoštolská církev v ČR						0
Obec křesťanů v České republice						0
Pravoslavná církev v českých zemích	74	2		5		81
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	21	5	1			27
Starokatolická církev v ČR	18					18
Celkem	4 431	42	232	175	60	4 940

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR, Rejstřík evidovaných právnických osob, <http://www3.mkcr.cz/cns/>, dne 30.6.2004.

Tabulka 3.5 Zařízení sociální péče podle typu

Druh zařízení	Počet zařízení		Kapacita zařízení	
	církevní subjekty	celkem	církevní subjekty	celkem
Domov důchodců	43	373	1 822	37 366
Domov - pension pro důchodce	9	149	219	11 865
Ústav pro tělesně postižené dospělé občany	2	7	32	514
Ústav pro mentálně postižené dospělé občany	3	74	175	6 101
Ústav pro chronické psychotiky a psychopaty	1	8	30	870
Ústav pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením	4	20	206	982
Ústav pro tělesně postiženou mládež s více vadami	6	11	123	446
Ústav pro mentálně postiženou mládež	7	137	196	9 946
Domov pro matky s dětmi	25	50	699	1 147
Azylové domy	19	69	765	2 327
Domy na půl cesty	6	13	62	199
Noclehárny	4	8	83	260
Zařízení pro denní pobyt osob bez přístřeší	3	8	35	57
Charitní domov pro řeholnice	17	17	1 007	1 007
Ostatní zařízení	44	127	706	5 489
Celkem	193	1 071	6 160	78 576

Zdroj: Český statistický úřad, Sít vybraných zařízení sociální péče v České republice podle krajů za rok 2004, http://czso.cz/csu/edicniplan.nsf/kapitola/3201-05-za_rok_2004-400, upraveno.

4 Lidské zdroje v roce 2004

- Nejvíce dobrovolných pracovníků pracuje v církevních subjektech působících v oblasti **Náboženství**.
- Průměrná mzda zaměstnanců v církevních subjektech se v roce 2004 pohybovala okolo 13 tis. Kč.

4.1 Metodika

Údaje o lidských zdrojích velkých i malých neziskových institucí byly čerpány v případě obou zjišťování shodně z oddílu 345 – Ukazatele o práci. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

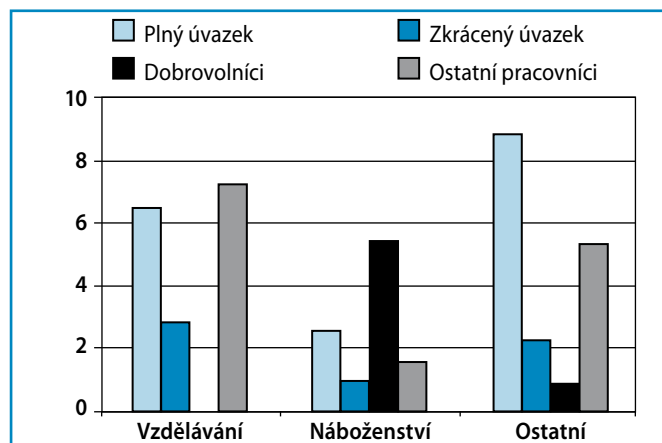
- **Plný úvazek** – rozdíl mezi položkou **Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách** a položkou (z toho) **Zaměstnanci s kratší pracovní dobou**;
- **Zkrácený úvazek** – položka **Zaměstnanci s kratší pracovní dobou**;
- **Dobrovolníci** – položka **Počet dobrovolných pracovníků ve fyzických osobách**;
- **Ostatní pracovníci** – položka **Počet osob pracujících na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr**;
- **Mzdy** – položka **Mzdy – bez ostatních osobních nákladů**;
- **OON** – položka **Ostatní osobní náklady** (jedná se o odměny za práce poskytované na základě jiného vztahu než pracovního poměru k zaměstnavateli, nejčastěji to jsou odměny za práce podle dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr);
- **Přepočtený počet** – položka **Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený**;

- **Průměrná mzda** – podíl položky **Mzdy** a položky **Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený** na jeden měsíc, tj. jedna dvanáctina.

4.2 Údaje a zjištění

4.2.1 Lidské zdroje malých církevních subjektů

Graf 4.1 Průměrný počet pracovníků na jeden malý církevní subjekt

- Podle přepočteného počtu zaměstnanců na jednu organizaci pracovalo nejvíce zaměstnanců v malých církevních subjektech působících v oblasti **Ostatní** (10).
- Nejvíce dobrovolných pracovníků na jednu organizaci měly malé církevní subjekty působící v oblasti **Náboženství** (6).
- V malých církevních subjektech působících v oblasti **Náboženství** pracovali v průměru na jednu organizaci jen 3 zaměstnanci na plný pracovní úvazek.
- Malé církevní subjekty působící v oblasti **Vzdělávání** neměly žádné dobrovolné pracovníky.

Tabulka 4.1 Počet pracovníků a jimi odpracovaných hodin podle kategorií v malých církevních subjektech

Oblast činnosti	Plný úvazek		Zkrácený úvazek		Dobrovolníci		Ostatní pracovníci	
	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny
Vzdělávání	111	168 937	48	46 815	0	0	123	15 285
Náboženství	526	962 035	202	199 360	1 156	83 055	332	48 915
Ostatní	143	215 331	36	33 455	14	1 554	86	12 770
Celkem	780	1 346 303	286	279 630	1 170	84 609	541	76 970

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

Tabulka 4.2 Vybrané ukazatele lidských zdrojů malých církevních subjektů

Oblast činnosti	Mzdy (v tis. Kč)	OON (v tis. Kč)	Přepočtený počet	Průměrná mzda (v Kč)	Počet jednotek ve výběru	Počet jednotek celkem
Vzdělávání	18 934	2 411	125	12 623	17	26
Náboženství	94 896	5 586	624	12 673	209	3 030
Ostatní	23 965	1 156	165	12 104	16	58
Celkem	137 795	9 153	914	12 563	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

4.2.2 Lidské zdroje velkých církevních subjektů

Tabulka 4.3 Počet pracovníků a jimi odpracovaných hodin podle kategorií ve velkých církevních subjektech

Oblast činnosti	Plný úvazek		Zkrácený úvazek		Dobrovolníci		Ostatní pracovníci	
	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny	Počet	Hodiny
Vzdělávání	1 099	2 047 922	562	488 293	6	1 249	994	80 983
Náboženství	7 075	12 331 641	1 293	1 311 881	2 024	65 902	1 745	292 876
Ostatní	1 173	1 988 665	405	416 075	434	13 009	748	94 563
Celkem	9 347	16 368 228	2 260	2 216 249	2 464	80 160	3 487	468 422

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

- Podle přepočteného počtu zaměstnanců na jednu organizaci pracovalo nejvíce zaměstnanců ve velkých církevních subjektech působících v oblasti Náboženství (82).
- Nejvíce dobrovolných pracovníků na jednu organizaci měly velké církevní subjekty působící v oblasti Náboženství (21).
- Nejvyšší průměrnou mzdu pobírali zaměstnanci ve velkých církevních subjektech působících v oblasti Vzdělávání (17 tis. Kč).

Tabulka 4.4 Vybrané ukazatele lidských zdrojů velkých církevních subjektů

Oblast činnosti	Mzdy (v tis. Kč)	OON (v tis. Kč)	Přepočtený počet	Průměrná mzda (v Kč)	Počet jednotek ve výběru	Počet jednotek celkem
Vzdělávání	300 908	16 472	1 424	17 609	50	50
Náboženství	1 254 387	27 112	7 810	13 384	95	95
Ostatní	211 058	8 117	1 321	13 314	26	26
Celkem	1 766 353	51 701	10 555	13 946	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

4.2.3 Počet duchovních

Tabulka 4.5 Přepočtený počet duchovních v jednotlivých církvích a náboženských společnostech v roce 2004

Název církve nebo náboženské společnosti	Počet duchovních
Apoštolská církev	142
Církev bratrská	87
Církev československá husitská	375
Církev řeckokatolická	37
Církev římskokatolická celkem	2 619
Českobratrská církev evangelická	246
Evangelická církev augsburského vyznání v České republice	11
Federace židovských obcí v České republice	37
Jednota bratrská	64
Luterská evangelická církev augsburského vyznání v České republice	13
Náboženská společnost českých unitářů	3
Pravoslavná církev v českých zemích	148
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	85
Starokatolická církev v ČR	34
Celkem	3 939

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR, http://www.mkcr.cz/assets/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/po_ty_duchovn_ch_90-05.xls

5 Majetek v roce 2004

➔ Hmotný majetek tvoří více než tři čtvrtiny celkového majetku církevních organizací.

5.1 Metodika

5.1.1 Malé neziskové instituce

Údaje o majetku malých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1a-01 z oddílu 254 – **Majetek a závazky**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

- **Nehmotný majetek** – položka **Dlouhodobý nehmotný majetek v pořizovací ceně**;
- **Hmotný majetek** – položka **Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně**;
- **Pozemky** – položka **Pozemky**;
- **Zásoby** – položka **Zásoby**;
- **Peněžní prostředky** – součet položek **Peníze a ceniny a Bankovní účty**;
- **Finanční majetek** – součet položek **Majetkové cenné papíry a vklady a Ostatní finanční majetek**;
- **Pohledávky a ostatní majetek** – součet položek **Pohledávky celkem a Oceňovací rozdíly k nabytému majetku**;
- **Majetek netto** – při součtu všech položek byla místo položky **Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně** použita stejná položka v **zůstatkové ceně**.

5.1.2 Velké neziskové instituce

Údaje o majetku (aktivech) velkých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1b-01 z oddílů 311 – **Souhrnné ukazatele aktiv**, 358 – **Dlouhodobý hmotný majetek** a 313 – **Finanční aktiva**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

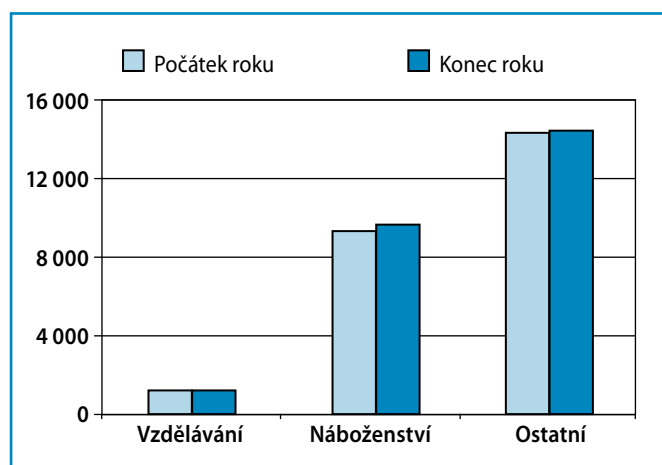
- **Nehmotný majetek** – položka **Dlouhodobý nehmotný majetek v pořizovací ceně**;
- **Hmotný majetek** – položka **Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně**;
- **Pozemky** – sloupec **Pozemky** v oddílu 358 položky **Dlouhodobý hmotný majetek**;
- **Zásoby** – položka **Zásoby**;

- **Peněžní prostředky** – součet položek **Účty v bankách a Peníze** v oddílu 313;
- **Finanční majetek** – součet ostatních položek oddílu 313 kromě položek **Účty v bankách a Peníze**;
- **Pohledávky a ostatní aktiva** – součet položek **Pohledávky a ostatní aktiva** a rozdílu mezi položkou **Aktiva celkem** a součtem ostatních výše jmenovaných položek;
- **Aktiva netto** – při součtu všech položek byly v případě položek **Dlouhodobý nehmotný majetek** a **Dlouhodobý hmotný majetek** použity stavy **netto**.

5.2 Údaje a zjištění

5.2.1 Majetek malých církevních subjektů

Graf 5.1 Výše majetku malých církevních subjektů na počátku a na konci roku (v tis. Kč)

- ➔ Nejvyšší průměrný majetek na jednu organizaci měly malé církevní subjekty působící v oblasti Ostatní (14 mil. Kč).
- ➔ Více než jednu čtvrtinu majetku měly malé církevní subjekty působící v oblasti Vzdělávání (26 %) uloženu v peněžních prostředcích.
- ➔ Významnou část majetku malých církevních subjektů působících v oblasti Ostatní (13 %) tvoří pozemky.

Tabulka 5.1 Majetek malých církevních subjektů na začátku roku (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Nehmotný majetek	Hmotný majetek	Pozemky	Zásoby	Peněžní prostředky	Finanční majetek	Pohledávky a jiný majetek	Majetek celkem		Počet jednotek	
								brutto	netto	ve výběru	celkem
Vzdělávání	391	11 471	0	111	5 658	1	3 285	20 917	12 730	17	26
Náboženství	1 954	1 564 092	131 704	4 076	155 348	13 809	59 888	1 930 871	1 457 879	209	3 030
Ostatní	370	178 279	30 596	325	13 270	34	7 889	230 763	107 001	16	58
Celkem	2 715	1 753 842	162 300	4 512	174 276	13 844	71 062	2 182 551	1 577 610	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

Tabulka 5.2 Majetek malých církevních subjektů ke konci roku (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Nehmotný majetek	Hmotný majetek	Pozemky	Zásoby	Peněžní prostředky	Finanční majetek	Pohledávky a jiný majetek	Majetek celkem		Počet jednotek	
								brutto	netto	ve výběru	celkem
Vzdělávání	407	11 682	0	168	5 557	326	3 605	21 745	13 455	17	26
Náboženství	1 943	1 606 705	153 317	4 319	181 652	13 986	45 307	2 007 229	1 519 481	209	3 030
Ostatní	368	184 102	30 578	315	10 556	281	5 336	231 536	104 986	16	58
Celkem	2 718	1 802 489	183 895	4 802	197 765	14 593	54 248	2 260 510	1 637 922	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

5.2.2 Majetek velkých církevních subjektů

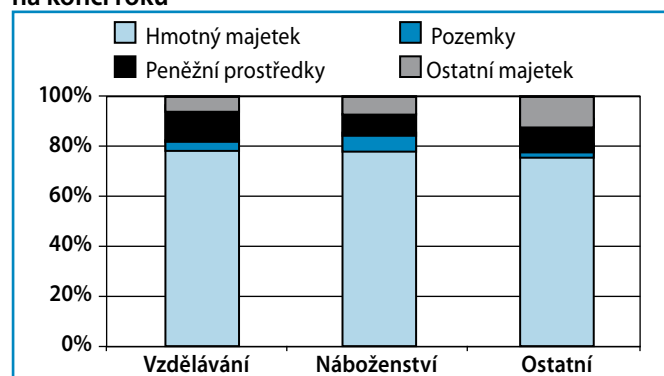
Tabulka 5.3 Majetek velkých církevních subjektů na začátku roku (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Nehmotný majetek	Hmotný majetek	Pozemky	Zásoby	Peněžní prostředky	Finanční majetek	Pohledávky a ostatní aktiva	Aktiva celkem		Počet jednotek	
								brutto	netto	ve výběru	celkem
Vzdělávání	4 637	397 409	0	168	71 936	130	24 144	504 132	317 053	50	50
Náboženství	13 492	8 093 626	658 485	33 425	917 318	129 585	757 821	10 603 752	8 449 502	95	95
Ostatní	941	465 752	4 241	7 249	74 305	1 012	121 443	674 943	465 505	26	26
Celkem	19 070	8 956 787	665 398	43 878	1 063 559	130 727	903 408	11 782 827	9 232 060	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

- Nejvyšší majetek na jednu organizaci měly velké církevní subjekty působící v oblasti Náboženství (111 mil. Kč).
- Hmotný majetek tvoří více než tři čtvrtiny celkového majetku všech velkých církevních subjektů.
- Podíl peněžních prostředků na celkových aktivech velkých církevních subjektů působících v oblasti Náboženství byl nižší než 10 %.

Graf 5.2 Struktura majetku velkých církevních subjektů na konci roku

Tabulka 5.4 Majetek velkých církevních subjektů ke konci roku (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Nehmotný majetek	Hmotný majetek	Pozemky	Zásoby	Peněžní prostředky	Finanční majetek	Pohledávky a ostatní aktiva	Aktiva celkem		Počet jednotek	
								brutto	netto	ve výběru	celkem
Vzdělávání	4 806	424 400	2 672	4 123	72 180	97	24 928	533 206	331 213	50	50
Náboženství	14 970	8 720 807	773 232	33 465	946 091	92 494	652 637	11 233 696	8 791 494	95	95
Ostatní	3 658	488 126	4 814	7 590	75 704	424	65 870	646 186	428 594	26	26
Celkem	23 434	9 633 333	780 718	45 178	1 093 975	93 015	743 435	12 413 088	9 551 301	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

6 Příjmy a výnosy v roce 2004

- U církevních subjektů působících v oblasti **Náboženství** jsou zdaněné příjmy významnou částí jejich zdrojů.
- Mezi výnosy hlavní činnosti církevních subjektů dominují přijaté dotace.

6.1 Metodika

6.1.1 Malé neziskové instituce

Údaje o příjmech malých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1a-01 z oddílů 076 – **Příjmy a výdaje** a 078 – **Doplňkové ukazatele**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

- **Prodej výrobků** – položka **Prodej výrobků vlastní výroby**;
- **Prodej služeb** – položka **Prodej služeb**;
- **Prodej zboží** – položka **Prodej zboží**;
- **Přijaté dary** – rozdíl mezi položkou **Přijaté příspěvky** a položkou **Členské příspěvky** (z oddílu 078);
- **Členské příspěvky** – položka **Členské příspěvky** (z oddílu 078);
- **Ostatní příjmy** – rozdíl mezi položkou **Ostatní příjmy** a položkou **Přijaté příspěvky** z oddílu 078.

Výkaz NI 1a-01 je určen pro získávání údajů od jednotek, které účtují jak v jednoduchém, tak v podvojném účetnictví, přičemž údaje z podvojného účetnictví jsou upraveny ke způsobu vykazování výdajů v jednoduchém účetnictví. To znamená, že v ukazateli „Ostatní příjmy“ jsou za jednotky účtující v podvojném účetnictví zahrnuti i údaje o změně stavu zásob, aktivace, tržbách z prodeje majetku, přijatých dotacích a zúčtování rezerv a opravných položek.

Výsledky jsou zobrazeny zvlášť za nezdaněné příjmy a za příjmy, které ovlivňují výpočet daně z příjmů.

6.1.2 Velké neziskové instituce

Údaje o výnosech velkých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1b-01 z oddílu 309 – **Výnosy**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

- **Tržby za vlastní výrobky** – položka **Tržby za vlastní výrobky**;

- **Tržby z prodeje služeb** – položka **Tržby z prodeje služeb**;
- **Tržby za prodané zboží** – položka **Tržby za prodané zboží**;
- **Tržby z prodeje majetku** – součet položek **Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku**, **Tržby z prodeje cenných papírů a podílů** a **Tržby z prodeje materiálu**;
- **Přijaté příspěvky** – položka **Přijaté příspěvky**;
- **Přijaté členské příspěvky** – položka **Přijaté členské příspěvky**;
- **Provozní dotace** – položka **Provozní dotace**;
- **Ostatní výnosy** – rozdíl mezi položkou **Výnosy celkem** a součtem výše jmenovaných položek.

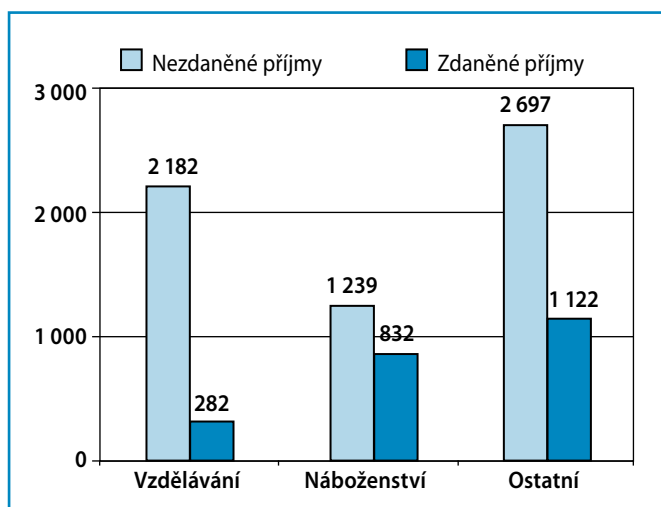
Výsledky jsou zobrazeny zvlášť za tzv. hlavní činnost (včetně správní), pro kterou byla jednotka zřízena, a tzv. hospodářskou činnost (doplňkovou nebo vedlejší) podléhající podle zákona o daních z příjmů zdanění.

Údaje za malé a velké neziskové instituce nelze jednoduše srovnávat. U malých neziskových institucí nejsou explicitně vyjádřeny ukazatele přijaté dotace a příjmy z prodeje majetku a je třeba je hledat pod ukazatelem „Ostatní příjmy“.

6.2 Údaje a zjištění

6.2.1 Příjmy malých církevních subjektů

Graf 6.1 Výše nezdaněných a zdaněných příjmů malých církevních subjektů na jednu organizaci (v tis. Kč)

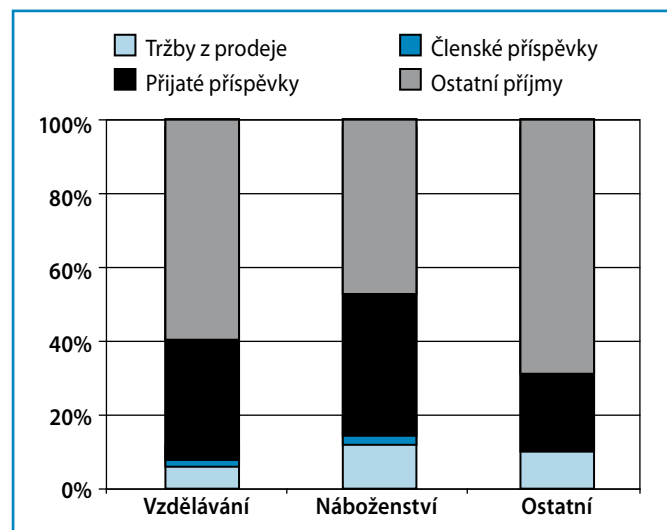
Tabulka 6.1 Nezdaněné příjmy malých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Prodej výrobků	Prodej služeb	Prodej zboží	Ostatní příjmy	Přijaté dary	Členské příspěvky	Příjmy celkem	Počet jednotek ve výběru	Počet jednotek celkem
Vzdělávání	96	1 696	0	22 641	12 379	373	37 185	17	26
Náboženství	3 246	25 250	356	123 727	103 176	3 094	258 849	209	3 030
Ostatní	28	4 092	0	29 594	9 432	0	43 146	16	58
Celkem	3 370	31 038	356	175 962	124 987	3 467	339 180	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

- Zdaněné příjmy malých církevních subjektů působících v oblasti Náboženství tvořily dvě pětiny celkových příjmů.
- Přijaté příspěvky jsou významným nezdaněným příjmem malých církevních subjektů působících v oblastech Náboženství (40 %) a Vzdělávání (33 %).
- Ostatní příjmy dominují mezi nezdaněnými příjmy u církevních subjektů působících v oblasti Ostatní (69 %) a Vzdělávání (61 %).
- Příjmy z prodeje služeb převažují mezi zdaněnými příjmy malých církevních subjektů.

Graf 6.2 Struktura nezdaněných příjmů malých církevních subjektů

Tabulka 6.2 Zdaněné příjmy malých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Prodej výrobků	Prodej služeb	Prodej zboží	Ostatní příjmy	Příjmy celkem	Počet jednotek ve výběru	Počet jednotek celkem
Vzdělávání	106	2 710	534	1 452	4 802	17	26
Náboženství	952	98 454	7 668	66 910	173 984	209	3 030
Ostatní	0	14 946	235	2 748	17 929	16	58
Celkem	1 058	116 110	8 437	71 110	196 715	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

6.2.2 Výnosy velkých církevních subjektů

Tabulka 6.3 Výnosy hlavní činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

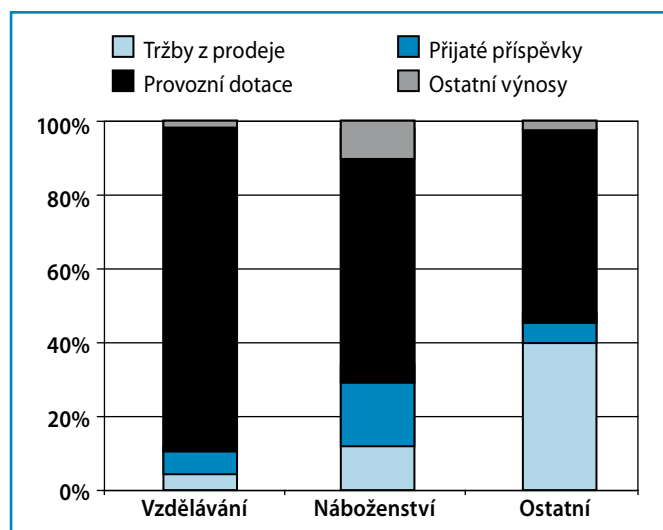
Oblast činnosti	Tržby za vlastní výrobky	Tržby z prodeje služeb	Tržby za prodané zboží	Tržby z prodeje majetku	Přijaté příspěvky	Přijaté členské příspěvky	Provozní dotace	Ostatní výnosy	Výnosy celkem	Počet jednotek	
										ve výběru	celkem
Vzdělávání	7 327	25 337	385	159	28 343	507	515 209	9 451	586 718	50	50
Náboženství	9 109	275 757	5 320	2 347	371 161	0	1 422 682	242 340	2 328 716	95	95
Ostatní	9 368	182 962	819	1 174	22 283	0	255 496	9 566	481 668	26	26
Celkem	25 804	484 056	6 524	3 680	421 787	507	2 193 387	261 357	3 397 102	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

- Výnosy hospodářské činnosti velkých církevních subjektů působících v oblasti Náboženství tvořily jednu čtvrtinu celkových výnosů.
- Nejvyšší výnosy hlavní činnosti na jednu organizaci měly velké církevní subjekty působící v oblasti Náboženství (24 mil. Kč).
- Pro velké církevní subjekty působící v oblasti Vzdělávání (88 %) a Náboženství (61 %) jsou nejdůležitějším výnosem hlavní činnosti přijaté dotace.
- Velké církevní subjekty působící v oblasti Ostatní získávají pro svoji hlavní činnost více než polovinu výnosů z přijatých dotací a téměř dvě pětiny z prodeje služeb.

Graf 6.3 Struktura výnosů hlavní činnosti velkých církevních subjektů

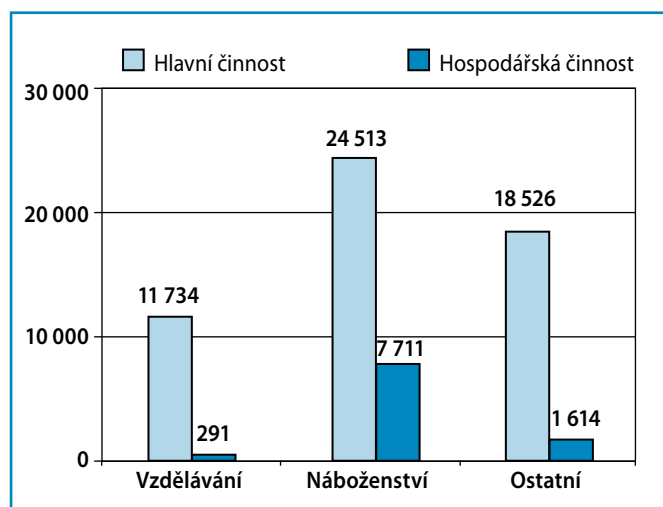
Tabulka 6.4 Výnosy hospodářské činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Tržby za vlastní výrobky	Tržby z prodeje služeb	Tržby za prodané zboží	Tržby z prodeje majetku	Přijaté příspěvky	Přijaté členské příspěvky	Provozní dotace	Ostatní výnosy	Výnosy celkem	Počet jednotek	
										ve výběru	celkem
Vzdělávání	751	10 435	2 717	0	140	0	0	503	14 546	50	50
Náboženství	5 505	457 017	119 258	67 764	3 909	0	24 149	54 983	732 585	95	95
Ostatní	6 911	25 991	3 997	28	117	0	3 050	1 869	41 963	26	26
Celkem	13 167	493 443	125 972	67 792	4 166	0	27 199	57 355	789 094	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

- Výnosy z hospodářské činnosti se na celkových výnosech velkých církevních subjektů působících v oblasti Vzdělávání podílely jen 2 %.
- Tržby z prodeje služeb tvoří více než tři pětiny výnosů hospodářské činnosti velkých církevních subjektů.
- Výnosy z prodeje výrobků činily více než 15 % celkových výnosů hospodářské činnosti velkých církevních subjektů působících v oblasti Ostatní.
- Členské příspěvky tvoří jen nepatrnou část výnosů velkých církevních subjektů.
- Velké církevní subjekty působící v oblasti Náboženství získaly téměř 10 % výnosů hospodářské činnosti prodejem majetku.

Graf 6.4 Průměrná výše výnosů hlavní a hospodářské činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

7 Výdaje a náklady v roce 2004

- ➔ Většina výdajů církevních subjektů směřuje na mzdové náklady a zákonné sociální pojištění.
- ➔ Církevní subjekty působící v oblasti Náboženství mají významné ostatní výdaje.

7.1 Metodika

7.1.1 Malé neziskové instituce

Údaje o výdajích malých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1a-01 z oddílu 076 – **Příjmy a výdaje**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

- **Spotřebované nákupy** – součet položek **Nákup materiálu a energie, Nákup ostatních neskladovatelných dodávek a Nákup zboží**;
- **Služby** – položka **Výdaje na služby**;
- **Mzdy** – položka **Mzdy včetně ostatních osobních nákladů**;
- **Zákonné sociální pojištění** – položka **Platby pojistného**;
- **Ostatní výdaje** – součet položek **Sociální výdaje a Ostatní výdaje**.

Výkaz NI 1a-01 je určen pro získávání údajů od jednotek, které účtují jak v jednoduchém, tak v podvojném účetnictví, přičemž údaje z podvojného účetnictví jsou upraveny ke způsobu vykazování výdajů v jednoduchém účetnictví. To znamená, že v ukazateli „Ostatní výdaje“ jsou za jednotky účtující v podvojném účetnictví zahrnuty také údaje o odpisech, prodaném majetku a tvorbě rezerv a opravných položek.

Výsledky jsou zobrazeny zvlášť za výdaje, které ovlivňují výpočet daně z příjmů (daňově účinné výdaje), a za výdaje, které výpočet neovlivňují (daňově neúčinné výdaje).

7.1.2 Velké neziskové instituce

Údaje o výnosech velkých neziskových institucí byly čerpány ze statistického zjišťování NI 1b-01 z oddílu 310 – **Náklady**. Jednotlivé ukazatele byly vypočítány z následujících položek:

- **Spotřebované nákupy** – součet položek **Spotřeba materiálu a energie, Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek a Prodané zboží**;

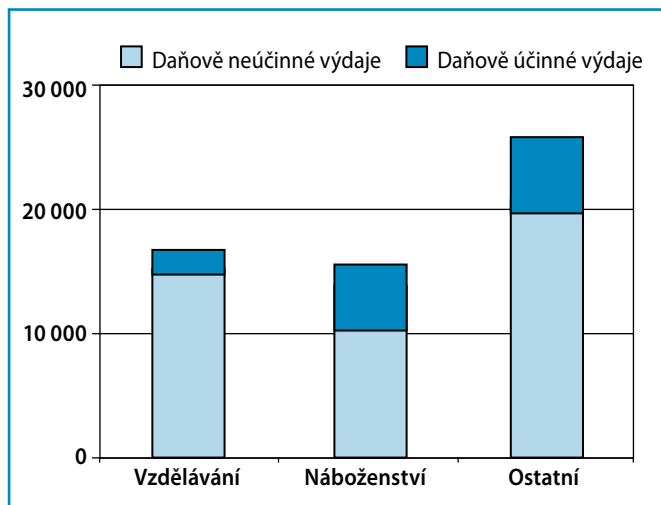
- **Služby** – položka **Spotřeba služeb**;
- **Mzdy** – položka **Mzdové náklady**;
- **Zákonné sociální pojištění** – položka **Zákonné a ostatní sociální náklady**;
- **Ostatní výdaje** – rozdíl mezi položkou **Náklady celkem** a součtem výše jmenovaných položek.

Výsledky jsou zobrazeny zvlášť za tzv. hlavní činnost (včetně správní), pro kterou byla jednotka zřízena, a tzv. hospodářskou činnost (doplňkovou nebo vedlejší) podle zákona o daních z příjmů zdanění.

7.2 Údaje a zjištění

7.2.1 Výdaje malých církevních subjektů

Graf 7.1 Průměrná výše výdajů malých církevních subjektů podle zdanění (v tis. Kč)

- ➔ Výdaje na osobní náklady (součet výdajů na mzdy a zákonné sociální pojištění) tvořily převážnou část daňově neúčinných výdajů malých církevních subjektů působících v oblastech Vzdělávání (68 %) a Ostatní (60 %).
- ➔ Malé církevní subjekty působící v oblasti Náboženství (42 %) vydaly nejvíce prostředků v rámci daňově neúčinných výdajů na ostatní výdaje.

Tabulka 7.1 Daňově neúčinné výdaje malých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Spotřebované nákupy	Služby	Mzdy	Zákonné sociální pojištění	Ostatní výdaje	Výdaje celkem	Počet jednotek	
							ve výběru	celkem
Vzdělávání	5 603	5 378	18 389	7 005	1 143	37 518	17	26
Náboženství	36 772	59 986	60 657	25 928	134 022	317 365	209	3 030
Ostatní	6 736	6 409	20 235	8 405	5 611	47 396	16	58
Celkem	49 111	71 773	99 281	41 338	140 776	402 279	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

Tabulka 7.2 Daňově účinné výdaje malých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Spotřebované nákupy	Služby	Mzdy	Zákonné sociální pojištění	Ostatní výdaje	Výdaje celkem	Počet jednotek	
							ve výběru	celkem
Vzdělávání	1 082	1 027	1 952	624	266	4 951	17	26
Náboženství	27 992	34 980	33 816	12 724	62 330	171 842	209	3 030
Ostatní	2 378	4 868	3 885	1 317	2 364	14 812	16	58
Celkem	31 452	40 875	39 653	14 665	64 960	191 605	242	3 114

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1a-01 v roce 2004, upraveno.

7.2.2 Náklady velkých církevních subjektů

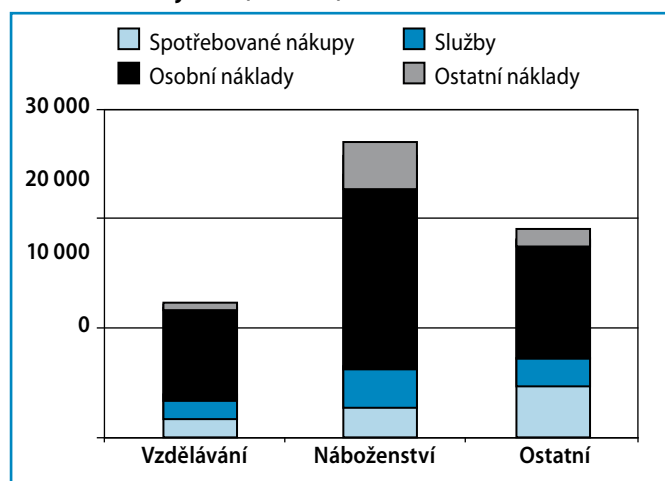
Tabulka 7.3 Náklady hlavní činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Spotřebované nákupy	Služby	Mzdy	Zákonné sociální pojištění	Ostatní náklady	Náklady celkem	Počet jednotek	
							ve výběru	celkem
Vzdělávání	74 510	78 360	310 368	106 359	21 625	591 222	50	50
Náboženství	234 655	339 425	1 174 048	410 827	417 927	2 576 882	95	95
Ostatní	116 986	61 969	204 639	70 356	41 284	495 234	26	26
Celkem	426 151	479 754	1 689 055	587 542	480 836	3 663 338	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

- ➔ Náklady na mzdy a zákonné sociální pojištění jsou nejvýznamnějším nákladem hlavní činnosti všech velkých církevních subjektů.
- ➔ Ostatní náklady tvořily významnou část nákladů hlavní i hospodářské činnosti velkých církevních subjektů působících v oblasti Náboženství (16 resp. 43 %).
- ➔ Spotřebované nákupy tvořily téměř čtvrtinu celkových nákladů hlavní činnosti velkých církevních subjektů působících v oblasti Ostatní (23 %).
- ➔ Spotřebované nákupy tvořily téměř polovinu celkových nákladů hospodářské činnosti velkých církevních subjektů působících v oblasti Vzdělávání (48 %).

Graf 7.2 Výše a struktura nákladů hlavní činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

Tabulka 7.4 Náklady hospodářské činnosti velkých církevních subjektů (v tis. Kč)

Oblast činnosti	Spotřebované nákupy	Služby	Mzdy	Zákonné sociální pojištění	Ostatní náklady	Náklady celkem	Počet jednotek	
							ve výběru	celkem
Vzdělávání	6 165	1 322	2 864	989	1 498	12 838	50	50
Náboženství	135 127	104 351	96 666	32 618	272 844	641 606	95	95
Ostatní	14 303	3 867	14 019	4 336	2 884	39 409	26	26
Celkem	155 595	109 540	113 549	37 943	277 226	693 853	171	171

Zdroj: Český statistický úřad, výběr ze statistického zjišťování NI 1b-01 v roce 2004, upraveno.

Příloha: Dotace a příspěvky ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů v roce 2004

A. Dotace ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů

Údaje o poskytnutých dotacích církevním organizacím a církevním školám a školským zařízením byly čerpány z informačního systému Centrální evidence dotací z rozpočtu (IS CEDR). Údaje byly získány za právní formy 611 – Střední škola, 621 – Základní škola, 625 – Školské zařízení, 631 – Předškolní zařízení a 721 – Církevní organizace. Zpracování údajů spočívalo v odstranění jednotek s odlišnou právní formou a v zařídění podle upravené Klasifikace funkcí vládních institucí (CZ - COFOG) na základě dotačních titulů/programů.

V kategoriích určených pro právní formy církevních škol a školských zařízení (právní formy 611, 621, 625 a 631, viz kapitola 3) jsou v IS CEDR obvykle evidovány jiné subjekty, především soukromé školy a příspěvkové organizace. Naopak, subjekty se zmiňovanými právními formami lze často nalézt pod kategorií 721 – církevní organizace. Prezentované údaje za poskytnuté dotace církevním organizacím a církevním školám a školským zařízením je tak nutno brát s určitým odstupem.

Úplné znění klasifikace CZ-COFOG je možné získat na internetové adrese [http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_funkci_vladnich_instituci_\(cz_cofog\)](http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_funkci_vladnich_instituci_(cz_cofog)).

Úprava klasifikace CZ-COFOG spočívala: (1) ve sjednocení skupin zahrnujících výzkum a vývoj v jednotlivých oddílech klasifikace a ve vytvoření nové skupiny 11.1 – Výzkum a vývoj; (2) ve sjednocení skupin zahrnujících preprimární a primární vzdělávání, sekundární vzdělávání a postsekundární vzdělávání nižší než terciární do skupiny 91; (3) ve vytvoření nové skupiny 10.0, která zahrnuje blíže neurčené výdaje v rámci oddílu 10; (4) v doplnění skupiny 12.1 zahrnující buď blíže nespecifikovanou podporu občanských sdružení, nebo výdaje jinde neuvedené.

Údaje za krajské rozpočty byly čerpány z Rozboru financování NNO z vybraných veřejných rozpočtů za rok 2004, který je dostupný na adrese http://vlada.cz/assets/cs/rvk/rnno/aktuality/rozbor_2004_pro_web.pdf a který obsahuje řadu dalších zajímavých údajů o poskytnutých dotacích církevním organizacím.

Tabulka 1 Poskytnuté dotace ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů v roce 2004 podle klasifikace CZ-COFOG (v tis. Kč)

CZ- COFOG	Státní rozpočet	Krajské rozpočty
01.1 Zákonodárné, výkonné a normotvorné orgány	156	0
03.6 Veřejný pořádek a bezpečnost jinde neuvedená	1 820	1 455
04.2 Zemědělství, lesnictví, rybářství a myslivost	135	0
05.4 Ochrana přírody	101	256
07.4 Veřejné zdravotnické služby	1 609	5 720
07.6 Zdravotnické služby jinde neuvedené	483	0
08.1 Rekreační a sportovní služby	200	938
08.2 Kulturní služby	48 833	70 560
08.4 Náboženské a ostatní společenské služby	0	25 189
09.1 Primární, sekundární a postsekundární vzdělávání	721 887	2 356
09.5 Vzdělávání nedefinované podle úrovně	2 754	499
10.0 Sociální věci blíže nespecifikované	366 226	117 524
10.1 Nemoc a invalidita	94 344	32 064
10.4 Rodina a děti	1 446	1 274
10.5 Nezaměstnanost	109 480	1 052
10.7 Sociální pomoc jinde neuvedená	31 568	5 993
12.1 Ostatní dotace	960	22 983
Celkem	2 350 657	287 863

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, IS CEDR, http://cedr.mfcr.cz/cedr3_internet/home.asp a Rozbor financování NNO z vybraných veřejných rozpočtů, upraveno.

B. Příspěvky ze státního rozpočtu

Podle § 1 zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví státem, stát poskytuje těm registrovaným církvím a náboženským společnostem, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 3/2002 Sb., úhradu osobních požitků duchovních, kteří působí jako zaměstnanci církví a náboženských společností. Celkový rozsah úhrady na tyto požitky stanovuje státní rozpočet, tj. zákony o státním rozpočtu schvalované pro každý kalendářní rok Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. V roce 2004 bylo financováno na základě obou uvedených zákonů celkem 17 církví a náboženských společností.

Pro financování na základě zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví státem, všech výše uvedených církví a náboženských společností jsou v zákonech

o státním rozpočtu každoročně schvalovány finanční prostředky na činnost registrovaných církví a náboženských společností v těchto šesti závazných ukazatelích:

- platy duchovních
- pojistné duchovních
- platy administrativy
- pojistné administrativy
- prostředky na věcné náklady církví a náboženských společností
- prostředky na údržbu církevního majetku

Kritériem pro rozdělování těchto prostředků je od roku 2000 počet duchovních (viz kapitola 4) jednotlivých církví a náboženských společností.

Tabulka 2 Finanční příspěvky ze státního rozpočtu v roce 2004 (v tis. Kč)

Název církve nebo náboženské společnosti	Platy duchovních	Pojistné duchovních	Platy administrativy	Pojistné administrativy	Věcné náklady	Údržba církevního majetku	Celkem
Apoštolská církev	22 208	7 772	841	294	869	615	32 599
Bratrská jednota baptistů	0	0	281	98	0	0	379
Církev adventistů sedmého dne	0	0	281	98	0	0	379
Církev bratrská	14 144	4 950	640	224	802	467	21 227
Církev československá husitská	62 103	21 524	2 341	819	2 669	1 783	91 239
Církev řeckokatolická	6 108	2 138	286	100	336	209	9 177
Církev římskokatolická	421 906	146 751	23 911	8 338	26 071	16 246	643 223
Českobratrská církev evangelická	41 344	14 470	2 123	743	2 424	1 476	62 580
Evangelická církev augsburského vyznání v ČR	1 901	666	75	26	89	0	2 757
Evangelická církev metodistická	6 708	2 336	269	94	317	197	9 921
Federace židovských obcí v ČR	6 533	2 252	286	100	336	209	9 716
Jednota bratrská	11 225	3 915	471	165	554	344	16 674
Luterská evangelická církev a.v. v ČR	2 473	862	117	41	139	0	3 632
Náboženská společnost českých unitářů	565	198	34	12	40	25	874
Pravoslavná církev	22 545	7 837	1 102	384	1 246	718	33 832
Slezská církev evangelická augsburského vyznání	14 959	5 220	631	221	742	541	22 314
Starokatolická církev v ČR	5 272	1 845	311	109	366	228	8 131
Celkem	639 994	222 736	34 000	11 866	37 000	23 058	968 654

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR, http://www.mkcr.cz/assets/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/Financov_n___v_jedn___roc_ch.xls, upraveno.

**Centrum pro výzkum neziskového
sektoru je výzkumným institutem
Společnosti pro studium
neziskového sektoru, o.s.**

**Posláním CVNS je trvalé
a systematické zkoumání ekonomiky
neziskových organizací
v České republice
a iniciování odborné i veřejné
diskuse o společenském
a hospodářském významu
občanské společnosti.**

**CVNS podporují:
Charles Stewart Mott Foundation
Embassy of The United States of America
Vzdělávací nadace Jana Husa
Nadace Open Society Fund Praha
Trust pro občanskou společnost ve
střední a východní Evropě
prostřednictvím Nadace VIA**

**Kontakt:
Centrum pro výzkum neziskového sektoru
Vinařská 3, 603 00 Brno
Tel.: 542 210 075
E-mail: info@e-cvns.cz**

[http:// www.e-cvns.cz](http://www.e-cvns.cz)

**CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU**